

DE WAAN

DE WAARHEID TER PLAATSE
Kunstenarscollectief de Spullenmannen onderzoekt de media.

De wereld is groot. De wereld is onduidelijk. Maar gelukkig zijn er kranten, televisie en internet. Die beschrijven de wereld. Alleen is het nooit het hele verhaal.

De Waan is eerlijk over haar beperkingen. Alle stappen die de redactie zet zijn te controleren. U kunt zelf achterhalen waar het mis ging.

U bevindt zich hier. De Waan brengt u de wereld.

KLIEKJESEDITIE

De redactie van de Waan onderzoekt de beperkingen van de journalistiek. Hoe objectief en volledig kan een verslaggever zijn als hij echt zijn best doet? Hoe betrouwbaar is het wereldbeeld dat tot ons komt via een krant?

Deze Waan is een compilatie van wat anders zelfs de Waan niet had gehaald. Dingen die te laat klaar waren, die niet bij het thema pasten of die de hoofdredacteur niet nieuwswaardig vond. Hoe volledig is het nieuws als we deze artikelen niet drukken?

NEDERLANDSE MAATSCHAPPIJ GAAT KAPOT

Elayah (33) is PHD-student International Development aan de Universiteit van Leiden. Over de situatie in zijn thuisland Jemen kan hij kort zijn: "Really bad!" Het is een arm land, er zijn geen grondstoffen, om nog maar te zwijgen over het beroerde politieke systeem, aldus Elayah. "Een kleine groep veroorzaakt problemen, maar de problemen zijn daardoor niet minder groot. De terroristen van Al Qaida, de separatisten in het noorden. Mensen zijn er bang."

Toch gaat Elayah na het behalen van zijn

doctorsgraad zo snel mogelijk weer terug naar Jemen.

"Mensen behandelen mij hier in Nederland als vreemdeling, vaak voel ik aan iemands houding dat ik niet helemaal welkom ben. Het beeld dat Nederlanders van hun gasten hebben is buitengewoon negatief, alsof iedereen hier alleen maar komt voor gratis geld. Ik ben van mijn eigen geld naar Nederland gekomen, daar heeft niemand voor hoeven betalen, maar mensen zien mij als een buitenlandse profiteur. Dat blijken Nederlanders nog heel moeilijk te vinden: anderen op een open, positieve manier benaderen. Mensen zitten hier vast in hun eigen ideeën, iedereen blijft steken bij zijn eigen individu. Dat gaat nog grote problemen opleveren, voorspel ik. In de kapitalistische wereld is individualiteit het grootste doel, maar ik noem het de ziekte van het egoïsme. Binnen honderd jaar maakt dat de hele Nederlandse maatschappij kapot."

WAT IS EN DOET DE FED?

Eenvoudige berichtgeving kunnen we wel overlaten aan de Leidse treinreizigers, maar wat als wij informatie willen over een meer specifiek onderwerp? Vandaag in de Waan: de Federal Reserve.

Volgens de meeste reizigers betreft het een centrale bank, net zoals de Nederlandse- en Europese Bank. Slechts één

voorbijganger dacht dat de FED een inlichtingendienst is. Het kennisniveau verschilde enorm per reiziger. Zo wist iemand ons te vertellen dat deze bank niet opgezet was zoals dat hoort. Dit omdat het een initiatief was van een aantal particulieren, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de Centrale Bank van Europa.

Doel van de FED is het monetaire beleid van Amerika te voeren. Dat heeft te maken met de economische gezondheid. Enkele ondervraagden gaven ook aan dat de FED moet 'groeien'.

Veel van de ondervraagden meldden dat ze dit doen door met de het renteniveau de inflatie te reguleren, advies te geven aan de overheid en misschien wel door failliete banken op te vangen. Een jonge man dacht dat ze ondertussen ook nog slechte hypotheek verstrekken. Ook wordt beweerd dat ze nieuw geld drukken. Uit ons onderzoek bleek dat inflatie op verschillende zaken invloed heeft: Een negatief gevolg van meer inflatie is het afnemen van koopkracht, maar het afbetalen van schulden wordt makkelijker. Een reiziger tekende aan dat dit handig is voor Amerika omdat dat nogal grote schulden heeft. Inflatie betekent dat de waarde van geld afneemt, deflatie betekent het tegenovergestelde. Dit was iets dat de FED probeert te voorkomen, want anders zouden consumenten wachten met hun

"Bank run" slecht voor de Economie.

geld uit te geven omdat spullen later goedkoop zouden worden.

Veel reizigers zijn niet zo positief over het functioneren van de FED. Ze schijnen slechte hypotheeken te verstrekken, te makkelijk met geld om te gaan, te veel geld in omloop te brengen, geld te verdubbelen en te sjoemelen. Een echtpaar gaf aan dat "ze wel erg hun best doen, maar dat er niet echt groei is". Een andere reiziger laat weten dat hij er niet veel over kon zeggen omdat er weinig openheid is, "de info bereikt ons niet". Er schijnt sowieso weinig openheid te zijn omdat men bang is voor zogenaamde "bankruns" naar banken bij negatief nieuws. De ondervraagde vertelde dat economie eigenlijk psychologie is. Wanneer mensen bijvoorbeeld iets negatiefs horen over pensioenen gaan ze opeens allemaal sparen. Daarom gebeurt een boel achter de schermen.

Gelukkig kregen we even later meer duidelijkheid over wat bankruns zijn. Volgens een oudere man zijn dat bankovervallen en hij wees ons erop dat als dit te vaak gebeurt, dat best erg is.

SKIVAKANTIE

"Een psychische ziekte kun je het beste vergelijken met een skivakantie", vertelt Jock Marije (50 jaar, schrijver en psychiatrisch patiënt). "Je valt en je breekt een been. Dan krijg je gips in het ziekenhuis. Daarna loopgips en uiteindelijk heb je krukken nodig voor je manke been."

De vorige regering sneed behoorlijk in de zorg en dat raakt ook de psychiatrische sector, weet ervaringsdeskundige Jock te melden: "Dat zal onder de nieuwe regering niet anders worden." Wat veel

mensen niet weten is dat oudere psychiatrische patiënten sinds 21 juni 2010 een eigen bijdrage verschuldigd zijn voor hun dagactiviteiten. Deze bedragen kunnen variëren van 11 tot 400 euro per maand. De dagactiviteitencentra nemen een zeer belangrijke plaats in voor veel (ex-) patiënten en sommigen kunnen het nu al niet meer opbrengen en blijven ziek thuis. Klanten blijven weg met als gevolg personeeloverschot. De voorlopige conclusie is dat het meer kost dan oplevert, ondanks dat het een bezuinigingsmaatregel betreft.

LEIDSE KRIMI, SAMENGESTELD DOOR REIZIGERS

Ze keek in de spiegel. "Getverderrie, wat gaat de tijd snel. Wat een gerimpel, wat een pokdaligheid." Geld voor restauratie had ze niet. Een botoxshot zat er even niet in. Nu hoefde dat voor haar ook niet zo. Een blik op haar kleinkind, en ze realiseerde zich dat "jong zijn" ook de oplossing niet was. Het joch had een volle luier en was voor verschoning compleet afhankelijk van haar. "Iedere tijd, en zeker leeftijd, heeft zo zijn eigen voor- en nadelen", zo realiseerde zij zich. Ze wierp nogmaals een blik op het kind. Met het verstommen van het blikgerinkel, klonk er een ander geluid door het huis. Beneden piepte en kraakte er een deur. Een rilling schoot over haar rug; ze verwachtte niemand. Buiten voor het huis stond een vreemde auto. Dit type kende zij niet. In een flits en op de automatische piloot pakte zij het jochie op en verstopte het in de kast. Zo snel gehandeld, het was maar goed ook. De overvallers vielen over haar heen en duwden een pistool tegen haar hoofd. "Je spullen!" gilden ze. "Je spullen

of je leven". Nu had ze helemaal niks, zelfs geen geld voor een shot botox. Met een tegenwoordigheid van geest maakte ze de overvallers duidelijk, dat zij in het verkeerde huis waren. Ze moesten maar eens bij de burens gaan kijken. Daar viel tenminste wat te halen! De overvallers waren niet op hun achterhoofd gevallen, ze waren voorover over de vrouw heen gekukeld. Maar dat verhaal over de burens trok hen wel. Het pistool ging terug in de holster en weg waren ze: op naar de burens. Zij zijn daar als beesten tekeer gegaan. Het hele huis haalden ze leeg. De vrouw ging gebukt onder een zwaar schuldgevoel. Zo had ze het ook niet gewild.

Een schuldgevoel binnen houden is lastig, dat blijft in Leiden niet onopgemerkt. Het hele verhaal kwam de burens ter ore. Er restte hen niets anders dan wraak. Wraak op het kleinkind. Tot aan zijn 12e leefde het joch in een hel. De hel van Leiden. 11 lange jaren heeft het geduurd voordat hij ontzet kon worden en het verhaal alsnog een happy end kreeg.

ROODENBURG VERLOEDERT

Een jonge voetballer bracht ons het verhaal dat het slecht gaat met de lokale sportclub, de Roodenburg. Ze missen sponsors waardoor er weinig geld is. Zo moeten ze voetballen in kleding van vorig jaar, dit terwijl de tegenpartij "wel altijd netjes gekleed komt". Het was was vroeger een veel grotere club. Hij vond het erg leuk toen hij nog bij de F-jes voetbalde. Hij vertelt dat ze hun "pijn niet meer opnemen", waarmee hij bedoelt dat het bestuur vaak onbereikbaar is, al zegt hij "het gaat nu iets beter". Morgen is er weer een wedstrijd van de Roodenburg. Komt u ze ook aanmoedigen?

COLOFON:

de Waan wordt terplekke geschreven en gedrukt door een wisselende redactie. Aan deze editie werkten mee: Oscar Kocken, Anteo Franchin, Daniel Hentschel, Ron Jagers, Peter Uithoven, Diana Wildschut en Harmen Zijp

KIJK OOK OP: www.dewaan.nl

